



Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>



*Lær af fortiden - Lev i nutiden
Virk for fremtiden*

Oktober/november 1980

Nr. 228 - 38. årgang



Høstpiger - efter maleri af C. C. Forup



Medlemsblad for
Dansk Slægtsgaardsforening
 oprettet 5. juli 1941

Redaktion:

Hans Hviid, Fåredammen 11, 5300 Kerteminde
 telefon (09) 32 14 61

Kasserer, sekretær og annoncerekspedition:

Fru Inger Hansen, Bjerggaardsvænget 9, 2840 Holte,
 telefon (02) 80 25 37. Postgiro nr. 8 08 31 42

Slægtsgaardsarkivet:

Adresse: H. C. Andersens Boulevard 4
 (2. sal t.v.), 1553 København V, telefon (01) 11 67 20
 Arkivar Margrethe Ransy, telefon (01) 37 73 22,
 arkivaren træffes på arkivet tirsdag og onsdag kl. 14-16
 eller efter aftale.

Foreningens revision:

Statsautoriseret revisor Kr. Foged, Frederiksgade 1,
 1265 København K, telefon (01) 11 77 88.

LANDSSTYRELSEN:

LANDSFORMAND: Gårdejer Jens P. Petersen, (R), Thyrasvej 7,
 4100 Ringsted, tlf. (03) 61 00 23.

Næstformand: Gårdejer Holger Buch Juul, Jæggergaarden,
 Mølkensvej 6, Jerlev, 7100 Vejle, tlf. (05) 86 50 21.

Gårdejer Peder Møller Frifelt, Frifeltgaard, 6870 Ølgod,
 tlf. (05) 24 30 87.

Ovennævnte tre udgør bestyrelsens forretningsudvalg.
 Gårdejer Jørgen Skoven, »Skoven«, Asdal, 9950 Hirtshals,
 tlf. (08) 97 11 66.

Proprietær Bent Bjergskov, Rosenlund, 5350 Rynkeby,
 tlf. (09) 39 13 17.

Formand for bladudvalget.

Gårdejer Børge K. Fjordside, Skjalstrup, 7570 Vemb,
 tlf. (07) 88 40 94.

Gårdejer Jens Bligaard, Oddense, 7861 Balling,
 tlf. (07) 5810 11.

Gårdejer Poul Ipsen, Paradisgaarden, Ibsker, 3740 Svaneke,
 tlf. (03) 99 65 35.

Gårdejer N. Sehested, Holmstol, 8883 Gjern,
 tlf. (06) 87 50 19.

Gårdejer Chr. Thyboe, Kirkemosegaard, 8991 Spentrup,
 tlf. (06) 47 70 87.

Gårdejer Vagn Mathiasen, Munkhøjgaard, Borsholmvej 11,
 3100 Hornbæk, tlf. (03) 24 00 05.

Formand for arkivudvalget.

Gårdejer Frede Falk Rasmussen, Vestervang - Marrebæk,
 4873 Væggerløse, tlf. (03) 87 73 57.

Gårdejer Thomas Dahmann, Vandlingvej 122, Vandling,
 6100 Haderslev, tlf. (04) 52 36 97.

Gårdejer Carl Martin Christensen, Badstrupvej 39, Badstrup,
 5484 Uggerslev, tlf. (09) 85 11 74.

Gårdejer Lars Andersen, Arneje,
 4660 Store Heddinge, tlf. (03) 70 10 64.

Den sommer... det år...

Så skriver vi oktober og sommeren og året - næsten da - er gået over i historien. Det blev ikke en rigtig god og trivelig sommer og året ej heller. Vi fik rigelig med nedbør, langt over normalen og har våde dage også i høstens tid i erindring. For første gang oplevede vi at måtte vente til september før der blev taget hul på kornmarken - en mærkelig landmandsoplevelse. Det blev lavtrykkes periode og ikke nogen sammenhængende uger med stærk grovækst sås. De mange dage med længevarende højtryk og stabilt tørvejr virkelig gjorde ikke i dette år den gamle drøm om en eventyrhøst på de danske agre. Vi havde ellers god brug for store udbytter og en bedre økonomi.

Og året blev et vemodets år. Det er lange blikkes tid vi er midt i. Der spejdes efter lysninger, efter forståelse for produktionens værdi for den enkelte og for samfundet, efter meningsfulde afgørelser der i det brede sigte respekterer et dagværk der udføres alvorligt og på interessens grund og med slægtens forpligtethed som følgesvend. De første år af 80'erne bliver resignationens år, mere end udviklingens og udbygningens tid. Der tænkes og virkes, uden at en nytids bedste trang kan finde fodfæste. Og det bedste mål er at de mange kommer igennem ved forstandig udholdenhed. I landbohjemmet er vi nu ved den korsvej hvor valget af kørevejen kan føre mod afgrunden - og valget er svært. For produceres skal der jo og nulvækst for investeringen giver stagnation. Men den forsigtige kørsel er jo i alt fald en bydende nødvendighed. Men på et punkt må forsigtigheden vrages - når det gælder at pege på fejlgreb og negative holdninger, her må landmanden være bevidst. Og der bliver desværre nok brug for at tale højt til politikere i stat og kommune som ikke lever med den forståelse og alsidighed, som de ret beset er valgt til at varetage. Ingen i landbofamilien gør noget forkert ved at »drage lansen« mod de der ikke forstår sig på rimelighed.

Men håbet må leve - det har været drivkraften altid og har ført til lykke og trivsel og skaberglæde. Vi kan her tænke på den store landbrugsomstilling o 1880'erne, på besættelsens hårde tryk og på kampen for europæisk fællesskab. Uden mål, ingen god fremtid med resultater for hjem og samfund. Lad håbets lys funkke - trods en sløret udsigt.» Atter det dages dog påny . . .«

Jens P. Petersen.



Fra en gammel dagbog

Vi bringer nedenstående 2. og sidste del af gdr. Otto Peder Mathiasen's erindringer.

En beskrivelse over Borsholm By forinden udskiftningen.

Før Udskiftningen bestod Borsholm By af Borsholmgaard samt af 7 hele Gaarde og 2 Halvgaarde, men da Udskiftningen fandt sted fik hver Gaard sit Navn og de to halve Gaarde blev lagt sammen til en hel, og Havrevangsgaarden blev lagt ind under Borsholmgaard, men senere er bleven solgt derfra og lagt sammen med Havegaard, ligesom den saakaldte Skippergaard ogsaa er lagt til Havegaard, og den dengang kaldet Slagtergaarden er flyttet ud af Byen og nu er Nørregaard.

Ved udskiftningen fik hver Gaard sit Navn og har sit Matrikuel Nummer som følger

Borsholmgaard	fik No 2	Eieren var vist General Voigt
Svingaarden	fik No. 3	Jens Jørgensen
Vestergaard (Skippergård)	fik No. 4	Niels Jensen
Engaarden	fik No. 5	Mathiasen Gabrielsen
Havegaard	fik No. 6	Lars Jørgensen
Askegaard	fik No. 7	Hans Christiansen
Høigaard	fik No. 8	Jens Nielsen
Nørregaard	fik No. 9	Lars Olsen
Skolen	fik No. 1	

Til hver Gaard kom til at høre en Hovedlod paa omtrent 40 Td. Land, et Overdrev paa 24 Td. Land, en Englod paa omtrent 40 Td. Land og en Huslod paa 6 Td. Land samt en Tørvelod på 2 Td. Land. Tørvelodderne blev omtrent alle ude i Øerne og Huslodderne blev alle bortgivet til Husmænd undtagen den Huslod som hørte til Matk. N8. laa ved Borsholm og blev til Skolelod, hvor nu Borsholm nye Skole ligger. Den gamle laa inden i Byen og brændte 1903 hvorfor den blev flyttet derhen hvor den nu findes.

Byen har gennemgaaet mange Forandringer i de sidste 60 Aar. Den har været hjemsøgt af mange Ildebrande, Borsholmgaard, Nørregaard 2 Gange, Skolen og 5 Huse er gaaet op i Luer siden 1850.

Byen er også formindsket betydelig. Der er 18 Huse nedbrudt og tilintetgjort og der er omtrent 70 Personer mindre end 1850. Krigen fra 1848 til 50 tog sin Part. Der faldt 5 Mand her fra Byen af følgende Navne:

Lars Jensen fra Svingaarden, Søn.
Niels Mathiasen fra Engaarden, Søn.
Jens Christian Justesen, Skomager, Søn fra en Husmand.

En Tjenestekarl paa Askegaard.
Hans Hansen Fynbo, Søn af Hans Fynbo, Parselist i Borsholm.

I 1864 havde vi kun 3 saarede Mand i Byen.

Lars Larsen, Granat igjennem det ene Ben.
Anders Larsen, Overskudt den Højre Arm.
En søn af Chr. Killebakke, overskudt den Venstre Arm.

Alle Invalider.

Hvad bønderne hed

i Borsholm 1611	I 1651	I 1801
Peder Laussøn	Niels Pedersen	Lars Munk
Jeg Laudssøn	Jeg Lauritsen	Jens Skipper
Krestoffer Povelsøn	Hans Sørensen	Mathias Gabriel
Peter Hellegssøn	Niels Ollafsen	Peter Larsen
Peder Aagesøn	Jørgen Vilhelmsen	Jens Nielsen
Niels Svendsøn	Rasmus Andersen	Bendt Andersen
Jeg Pederssøn	Paul Jørgensen	Hans Christiansen
Laurits Severson	Søren Andersen	Lars Olsen
Peder Jønssøn	Peder Rasmussen	

De lavere Marker som kaldes Engene var ved Udskiftningen aldeles overvokset med Skov, væsentlig med store Egtræer, men Staten forbeholdt sig alle Træerne og tid efter anden tog Staten Træerne som alle var stemplede med Statens Mærke men de lod alle de store Støde blive staaende, hvilke Bønderne selv Maatte fjerne og det var ikke nogen let Sag.

Omkring 1820 rasede en frygtelig Orkan, som fællede en stor Bøgeskov af gamle Træer, lige fra Pleilts Gaarde til Gurre Sø og alt faldt. Det varede 6 Aar inden Træerne blev fjernede og i den Tid var det let at komme til Brænde, for naar Bønderne tog en Flaske Brændevin med ind til Skoven, saa fik de to Læs Brænde gratis hjem.

1826 var en frygtelig tør Sommer, der var ingen Vand hverken i Kjær eller Damme. Brøndene var ogsaa aldeles tomme og Byens folk maatte hente al deres Vand i Gurre Sø og alle Kreaturerne maatte ligeledes drives til Søen for at Vandes og det var umuligt at skaffe Føde til Kreaturene, hvorfor de lod dem æde ved Søen hver Dag de Vandede og de var meget faatallige i den Tid.

Op til Borsholmgaards Mark ligger en Skov som kaldes Rusbyvange. Før Udskiftningens Tid laa her to Gaarde, hver paa 100 tdr. Land, som var opdyrket, hvoraf man endnu kan se de pløjede Agre i Skoven, men da Udskiftningen kom tog Staten Gaardene og plantede dem til Skov som findes der endnu. Ruinerne af Gaardene har været synlige indtil for faa Aar siden inde i Skoven, da blev Stenbroen brudt op, slaaet til Skærver for at lægge paa Skovens Veie, og nu er der intet synligt af Gaardene mere.

Midt i Borsholm By boede en Husmand som hed Niels Peter Strømmer, en Broder til ham kaldes Skræder Viner stjal og kom i Forbedringshuset, men i den Tid passede de ikke saa godt på dem og han brak ud deraf og rømte til Sverrig, hvor han lod sig hverve til Svensk Soldat. Blev saa sendt til Prøisen med Hjelpepetropperne. Løb saa fra Svenskerne og lod sig Hverve hos Prøiserne og blev saa Tysk Soldat, kom med i Slaget ved Lybeck, men under Slaget gemte han sig i en stor Mose, og blev liggende der til dagen efter, hvorefter han saa begav sig af Holsten til. Paa Veien mødte han Danskernes andet Jægerkorps, hvor min Bedstefader Ole Mathiasen var med, og han kendte straks Per Skræder, og anholdt ham. Skræderen blev noget forbavset at træffe nogen han kjente, men ogsaa meget glad for han var yderst forsulten, hvorfor han saa fik det halve af Ole Mathiasens Brød, og saa fortsatte han sin vandring imod Nord.

De omtalte Personer kom begge heldig hjem, og siden taltés adskilligt om Deres Møde i Tyskland. Skræder Viner roste sig altid af at han havde tjent 4 Konger i et par Sko.

Naar man spurgte Skræderen hvordan han befandt sig i Mosen, sagde han: Der sov jeg hele Tiden for jeg var saa træt, men da jeg vaagned, tog jeg efter min Hue, men den var der ikke, men til gengæld havde Viben lavet en Rede i mit Haar og lagt to Æg.

(På et andet løst blad står historien om skomageren der ogsaa var Hjortehyrer fortalt med lidt andre ord end beskrevet på side 1 og 2, her startes med:)

Skomager, Lars Petersen, Boende i Borsholm op imod Skoven.

Bodil Kirstine, hans første Kone.

Kirsten Jensdatter, hans anden Kone.

deres Børn

Ole Larsen, senere drevet et lille Gartneri i Borsholm.

Peter Larsen, senere gift med Jordmoderen i Borsholm.

Christian Larsen, senere Gaardejer i Horserød.
Lars Larsen, Skomager i mange Aar i Borsholm.
Niels Larsen, Parselist paa Borsholm Mark.
Ane Marie, gift med Søren Olsen, Villingerød.

Så fortælles om hjorteslagtingen og at skomageren var hjorteheyrer for hele byen om sommeren så længe sæden stod på marken og han fik sin Løn derfor af Bylauget.

(På et blad skrives om Borsholm skoles lærere og deres koners og børns navne og så står følgende ved lærer Møller:)

Lærer Møller havde en Datter Lene som fik et uægte Barn, og hun blev derfor tilsagt at møde i Hornbæk Kirke en Kirke-dag, for at staa til skamme inden for Kirkedøren under Gud-tjenesten, og dem som vilde spytte paa hende havde lov dertil.

(Følgende er en beskrivelse fra et andet blad).

Af Særlinge havde vi en som kaldes for Hageruppen. Han gik omkring og spillede paa Violin, den lille Finger maatte han binde med en Traad, da den ellers tog Feiel. Engang var han paa sin sædvanlige Rute, da kom han gjennem en Skov. Der saa han et paar Maarunger springe omkring, men da de blev ham var. løb de ind i et hult Træ. Saa tænkte han: Det var rart at faa fat i dem.

Han var snarraadig, trak Bukserne af, bandt forneden af dem og holdt dem saa for hullet, hvor de var løbet ind og bankede paa Træet med sin Træsko.

Da for den Maar ud i Bukserne, og han samlede da Bukserne forsigtig sammen og begav sig paa Veien hjem. Da han saa kom til sit Hus, stod Konen udenfor, og hun kunne ikke forstaa hvorfor han kom med Bukserne i Haanden, og hun udbød: Er du forvoren Far. Han svarede: Nu skal du bare se en Spojan jeg har i Bukserne. De gik da ind i Stuen og lukkede Vinduer og Dør, saa aabnede han for Spojanen men med et sæt var den oppe paa Hylden under Loftet, og den vilde ikke gaa ned igjen, da tog Mutter Blæsepiben og vilde jage den, men da sprang den hen paa Dragkisten og rev nogle

Kopper ned, saa sagde hun: du maa hjælpe mig at faa den ud. Saa tog han et Kisteskaft, og saa gik det løs. Men naar de slog efter Maaren ramte de det der stod paa Dragkisten eller ogsaa paa Hylden.

Da begyndte Mutter at græde for alt blev slaaet itu, men Fatter sagde: Det skal du ikke bryde dig om, for skindet skal betale det.

Men langt om længe gik Maaren ud af en Rude. Da sagde Hageruppen: Gudskelov vi blev af med den Spion. Men Sorgen var stor hos Mutter, for alt det som var slaaet i stykker.

Haageruppens Dage endte i Kjøbenhavn, da han var kommet ind at bære Lig under Koloraen.

(På et blad er 34 personers børneantal. Det må være en fortegnelse over hvem der hørte til Borsholm skoledistrikt).

J. Gromløse	4 Børn	A. Johannesen	6 Børn
S. Larsen	6 Børn	L. Borse	3 Børn
L. Kistrop	5 Børn	Kristiane	2 Børn
L. G?	2 Børn	Skræderen	6 Børn
Chr. Nielsen	8 Børn	P. Mathiasen	7 Børn
Sven Jensen	5 Børn	A. Johannesen	6 Børn
J. Olsen	2 Børn	Hammer	2 Børn
P. Jensen	4 Børn	L. Larsen	5 Børn
J. Skomager	4 Børn	Killebakken	5 Børn
Lr. Havemand	3 Børn	Niels Peter	3 Børn
Heideman	3 Børn	P. Henriksen	4 Børn
P. Christensen	3 Børn	Lille Johan	3 Børn
J. Mathiasen	6 Børn	H. Larsen	4 Børn
S. Bager	2 Børn	Rasmussen	4 Børn
Bauer	6 Børn	Niels Larsen Sko,	8 Børn
A. Petersen	9 Børn	Fr. Olsen	5 Børn
M. Olsen	6 Børn	Ander Vindal	3 Børn
			151 Børn

Og hermed slutter Otto Peder Mathiasen sin morsomme dagbog.

Nyt i noter!

Bondebladet i Norge, hvorfra vi har hentet ideen om de gamle billeder, har ladet fremstille en bog på norsk landbrugsforlaget med ca. 1100 gamle billeder »fra gård og grend«. - Var det en ide til efterfølgelse?

Fra vort nye medlem, gdr. Hans Kr. Starbæk, Gandrup har vi modtaget et brev, som har glædet os. Kr. Starbæk efterlyser oplysninger om de større arkiver.

I samarbejde med Slægtgaardsarkivets fru Ransy skal vi i næste nr. bringe en fortegnelse over diverse arkiver, der kan være behov for at komme i forbindelse med.

Iøvrigt giver fru Ransy gerne alle oplysninger, der måtte være behov for.

Danske Landbrugs Realkreditfond har udsendt en halvårlig beretning med flere værdifulde oplysninger. At landbruget er inde i en krise, turde stå klart for alle, og det er da heller ikke alt for lyse tanker, der gives udtryk for - men man må håbe på lysning forude.

Så ligger det ny emblem færdigt.

Emblemet er meget smukt udført i grønt og hvid emalje. Motivet er det samme som det gamle - forlængst udsolgte - men er betydeligt mindre og fikserer.

Emblemet kan erhverves hos sekretæren eller hos kredsformændene i løbet af kort tid. Prisen bliver 20 kr. - Var det ikke en velegnet julegave?

Endnu engang har vi haft den glæde at få brev fra vort gamle æresmedlem Signe M. Jensen i USA. Brevet var ledsaget af en check på 100 dollars, som udtryk for hendes hengivenhed for foreningen.

Signe Jensen er i dag 92 og bor på et alderdomshjem, hvor hun befinder sig i bedste velgående.

Hvis nogle af vore medlemmer kunne tænke sig at glæde hende med en hilsen (f.eks. nu i anledning af julen) er hendes adresse:

Fru Signe M. Jensen, Sunrise Manor, Tyler - Minnesota, USA.

Billedet viser Signe Jensen på hendes 71 års fødselsdag fint pyntet med Mantilla. Dagen fejredes sammen med Samuel Frifelt og hans Nanna i Granada, Spanien.



Signe Jensen

Husflid i gamle dage...

Fotografier fra hele landet efterlyses til bog om husflidsbevægelsen

En af de store folkelige bevægelser, som opstod i forrige århundrede, var husflidsbevægelsen. Hundretusinder af unge gik i husflidsskole om vinteren — i særdeleshed på landet. De lærte at save, høvle, lave træarbejder, flette kurve, binde bøger ind og meget andet. Når foråret kom, blev der arrangeret en offentlig udstilling, hvor eleverne viste deres arbejder. Ofte viste egnens piger ved samme lejlighed deres håndarbejder, og som regel sluttede arrangementet med en fest.

På Møns Museum har man i de senere år arbejdet en del med husflidens historie, og museumsinspektør Carsten Hess er i gang med forberedelserne til en bog, som skal udkomme i serien »Arv og Eje« fra Dansk kulturhistorisk Museumsforening. Som led i disse bestræbelser efterlyses gamle husflidsbilleder (fra før 1950) fra hele landet. Det gælder fotografier, som viser arbejdet i husflidslokalerne og i kvindernes syskoler, ligesom billeder fra husflidsudstillinger, hvor man ser eleverne med resultatet af deres arbejde, har stor interesse.

Kan man hjælpe med billeder, sker henvendelse til: Carsten Hess, Møns Museum, 4780 Stege. Billederne ønskes kun til låns. De vil blive affotograferet, og de originale fotografier returneres til afsenderen. Husk endelig at ledsage fotografierne med så udførlige oplysninger som muligt om tid, sted, personnavne m.m.

Dagligliv ved og på danske herregårde i gamle dage Kan De hjælpe nationalmuseet?

Hidtil har Nationalmuseet handlet ilde med danske herregårde derved, at man næsten udelukkende har beskæftiget sig med deres bygningsmæssige kvaliteter og glemt de mennesker af mange forskellige sociale lag, som arbejdede og færdedes i og omkring de flotte hovedbygninger og de tilhørende avlsbygninger, skove, marker, enge, søer m.m.

Nationalmuseet har forsømt i tide at få taget billeder af dagliglivet på de store gårde. Så meget har man interesseret sig for herregårdsbygningerne, at man nærmest får fornemmelsen af, at folk bevidst er jaget bort, når der skulle fotograferes.

Alligevel må der rundt i landet findes mange billeder fra herregårdslivet i gamle dage, og sådanne vil Nationalmuseets afdeling i Brede gerne låne til affotografering.

Her er museumsinspektør Ole Højrup (manden, der for nogle år siden skrev værket om Landbokvinden i gamle dage) i fuld gang med at skrive et stort værk om dagliglivet på og ved herregårdene i tiden fra 1880 til ca. 1920 på basis af indsamlede beretninger.

Det er imidlertid overordentlig småt med billedmaterialet. Som eksempel på mangler kan nævnes, at man ikke råder over et billede af en række høstfolk på vej til eller fra arbejde, man har heller intet billede af arbejdet omkring et dampdrevet tærskværk eller et billede af en herregårdssmed i arbejde. Ligeledes savnes fotografier af tjenestefolk i arbejde og fra arbejdet på et godskontor. Sådan kunne man blive ved, men mon ikke vore læsere kan hjælpe museet og Ole Højrup?

Det store værk, som nu skrives, bliver på otte bind. De to første bind handler om husmændene, karlene, malkekonene, røgterne, fodermestrene, landvæsenesleverne og forvalterne. Derefter skrives et bind om håndværkerne på godserne, et fjerde bind handler om skov- og jagtfolkene, femte bind om forpagtere og godsforvaltere. I sjette bind fortælles om tjenere, køkkenkarle, kuske, kokke- og tjenestepiger m. fl. De to sidste bind skal omhandle godsejerne og deres familier, årstidernes store fester, herregårdens naboer og endelig godsbesiddernes rolle i politiske, sociale og landbrugsfaglige forhold.

Mon ikke der er læsere af »Slægsgaarden«, som enten selv har familie, der har været beskæftiget ved herregårdene, eller kender nogen, der har været det. Kan man hjælpe med billeder eller oplysninger, vil museumsinspektør Ole Højrup, Nationalmuseet, Brede, 2800 Lyngby, være glad for at høre fra dem. Der skal nok ligge egnede ting i mange familie-gemmer. R.N.

Dansk landbrug i dag

Af Vagn Mathiasen

Skal dansk landbrug kvæles med renter og skatter? Da Danmark i 1972 vedtog at gå med i EF, troede dansk landbrug, at man nu ville være sikret et stort marked med garanterede mindstepriser.

Når man ser på de vilkår, man i det øvrige EF tilbyder bønderne, ville dansk landbrug, med den effektivitet danske landmænd arbejder med, være særdeles godt stillet.

Hollandske landmænd, som er vore dygtigste konkurrenter, bydes som statsforpagtere følgende vilkår: I Flevoland, som er på størrelse med Lolland, og som er den senest inddæmmede del af Zuidersøen, hvor man er flyttet ud i 1965, er landmændene forpagtere af statsejet jord og tildeles efter ansøgning gårde på 60 ha med nye bygninger til 100 malkekøer for en årlig afgift på 110.000 kr. inclusive ejendomsskat. Ikke underligt, at der var 3.000 ansøgere til de første 40 gårde, der var ledige i 1965.

Nu er det ikke fordi jeg er ubetinget tilhænger af det hollandske system, men jeg har på studietur haft lejlighed til at besøge hollandske gårde og mejerier, og her nøje fået kendskab til hollandsk landbrug.

En ung dansk landmand, der vil starte som selvstændig ved køb af en gård på 60 ha, går i gang på betingelser, som vist i opstillingen.

Ved at omsætte høsten i husdyrproduktion kan økonomien forbedres væsentligt, når renten er rimelig, men der er ingen produktion, der kan bære en rente på 20-24 pct., derfor oplever vi nu, at landmændene sælger køerne, og at staldene står tomme.

Hollandske bønder kan finansiere husdyrhold og maskinkøb til 11-13 pct. rente.

Dansk landbrug producerer fødevarer svarende til 15 millioner menneskers forbrug. 2/3 af denne produktion eksporteres. Heraf går 93 pct. til EF.

Denne eksport hjembringer 22,4 milliarder kroner i udenlandsk valuta, mens landbruget importerer for 4,9 milliarder.

Det, dansk landbrug ønsker, er ligestillelse med vore konkurrenter indenfor EF. Det vil sige en rimelig rente ved finansiering, fritagelse for skat fra produktionsjord, en rimelig formueskat og fjernelse af kapitalvindingskatten ved generationsskifte.

20 ha à 65.000 kr.	3.900.000 kr.
20 pct. udbetaling	780.000 kr.
Kreditforeningslån (10 pct.)	1.950.000 kr.
Dansk landbrugs realkreditfond (10 pct.)	780.000 kr.
Private pantebreve	<u>390.000 kr.</u>
I alt	3.900.000 kr.
Årlig renteudgift	390.000 kr.
Ejendomsskat (Helsingør) 700 kr./ha	<u>42.000 kr.</u>
I alt årlig udgift	432.000 kr.
Udgift til kunstgødning m.m.	60.000 kr.
Årlig høstindtægt 60 ha à 5.000 kr.	300.000 kr.
Arligt underskud	<u>192.000 kr.</u>

Branden på Vallø Slot 1893

I 1893 udbrød en kraftig brand på Vallø Slot, der havde en faretruende karakter.

Brandmandskabet blev dog herre over ilden og

da de første bekymringer havde lagt sig kunne en af den tids aviser bringe nedenstående humoristiske digt gennem sin huspoet.

Vallø Slot, omkranst af Skove,
 skulde lige til at sove.
 Alle Naaderne, de høje,
 halvvejs laa i deres Køje.
 Godt de havde spist og drukket,
 paa de otte Retter stukket.
 Flot de aade,
 thi hver Naade
 hun har ekstra Levemaade.

Men saa var der Frøken Scholten,
 Lysesaksen, skidt hun holdt den.
 Hun ku' ikke se hvordanne,
 men der skvat en Lysetande -
 og den fænged' i Gardinet.
 Naaden missed', Naaden hvined'.
 Hendes Naade
 overmaade
 rædselsslaet Tæppet flaa'de.

For den Portner alting sortner,
 Bomben han mod Ilden tordner.
 Alle Naaderne vil ikke
 la' Klenodierne ligge.
 Men den Portner raaber: La'dem
 ligge! Ilden snart vil ta' dem.
 Hvis den naa'de
 Deres Naade,
 saa Gud naade Deres Naade!

Hver en Naade og Novice
 reddet blev i bar Chemise.
 Sprøjterne, som kom fra Landet,
 vilde inte lade Vandet. -
 Hver en Jomfru stod om pumped'.
 Uret ned i Ilden dumped'.
 Men da Ilden
 Taarnet naa'de,
 blev hver Naades Øjne vaade.

Tænk Dem, midt i Jammernatten
 rædselsfuldt saa hyled' Katten.
 Em Komtesse, som ha'd' ha't'en,
 skreg og raabte: Frels dog Skatten!
 Der var gaaet Ild i Halen,
 men trods Skrigen og trods Talen
 maatte Katten
 dø, den arme, -
 Gud sig over den forbarme!

Trindt omkring saa triste Miner.
 Vallø Slot laa i Ruiner.
 Der man savned', kan man si'e,
 Meyer og saa hans Marie
 ved den røde Hanes Galen.
 Hør til Slutning nu Moralen:
 Selv en Naade
 overmaade
 let i Vaade kan geraade!

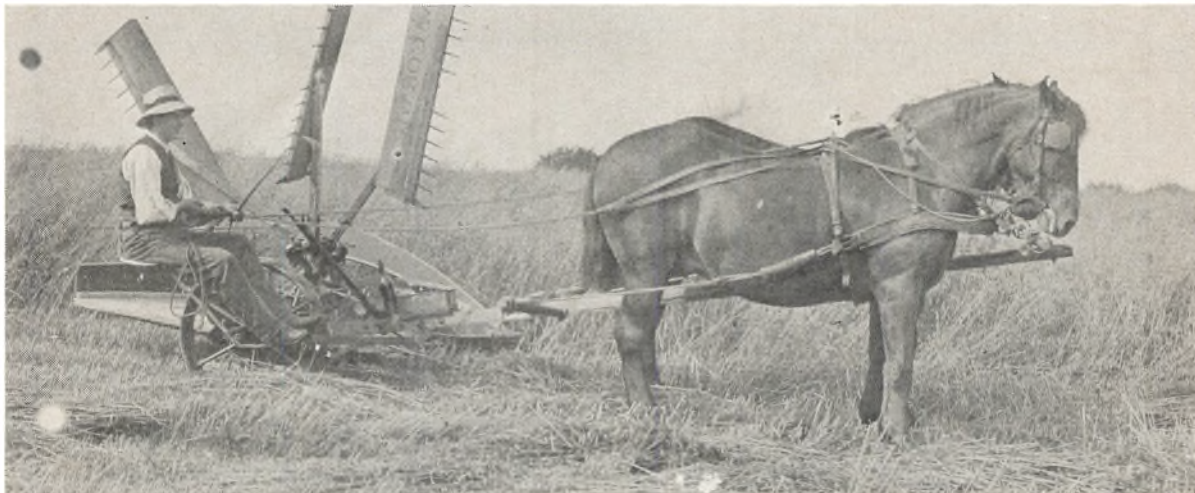
På sin egen groteske måde giver visen et ikke helt ueffent billede af den store brand, som udløb ved halv ellevetiden om aftenen i den 72-årige næsten blinde frøken Scholtens påklædningsværelse, idet en afklippet lysetande faldt ned i omhænget om toiletbordet, som straks fængede og fandt vej til det papirklædte skrå bræddeloft, hvor ilden fandt rigelig næring. Akskriveren har i sit eksemplar sat et spørgsmåltegn ved den bombe, som portneren tordnede imod ilden, men det drejer sig sikkert

om en eller anden fortidig form for brandslukningsapparat.

Hvad Meyer og hans Marie i sidste vers angår da drejer dette sig om Københavns daværende brandchef og selveste Prinsesse Marie, der havde vist en enestående interesse for det københavnske brandvæsen ved en gang til hele Københavns forbløffelse at deltage personligt i en af brandkorpsets udrykninger.

De gamle billeder

Så skal høsten i hus



De to gamle fra Stokhuset

Om dette billede skriver indsenderen: »Ved en fejltagelse kom dette billede ikke med i sidste nummer sammen med det 50 år gamle fotografi fra »Stok-agerhus«. Rart at komme et sted, hvor tingene ikke har ændret sig meget siden barndommens nabovisitter. Om det så er den hjemmelavede hjulbør, er det den samme. Alfred Hansen har ligesom sin far virket som tømrer, bl.a. ved Vallø Stift. Endnu kort før sin 90 års fødselsdag kan vi finde ham på sit velforsynede værksted, men hans to år yngre søster, Cathrine, her sørger for husholdningen i det ca. 300 år gamle tidligere skovfogedsted.

Indsendt af Else Nielsen, Jægergaarden, Vallø.

Fra Langelandsposten har vi klippet:

Han var ikke tabt bag en vogn . . .

Karetmager Henry Just Jensen, Lindelse, har altid været historisk interesseret. Han har læst en masse gamle historiske beskrivelser, og i den forbindelse kom han over to gamle breve, som har relation til hans gamle erhverv som karetmager.

- Det var ikke blot i udlandet vognbygningen blev udviklet og gjorde hurtige fremskridt. Også vi danskere kunne være med i vognen. Derfor behøvede de danske konger heller ikke at henvende sig til udenlandske vognbyggere for at få lavet en god karet. De danske hjulmænd som de blev kaldt dengang, kunne fuldtud være med. I et brev henvendte kong Christian den tredje sig til en dansk hjulmand med anmodning om at få lavet en vogn. Kongens henvendelse lød således, men hjulmanden var bestemt heller ikke tabt bag en vogn.

»Vi Kristian den Tredie lader dig Peder Hjulmand vide, at efter Vi er kommen i Erfaring, at Du kan gjøre Os Vogne, som Os ere behagelige, saa byde og befale Vi hermed, at du forføjer Dig herhid til Os og tager behørigt Mandskab med Dig, paa det naar Du hid kommer, Os ikke skal ske nogen Ophold. Dermed ske Vor Villie.

Kristian R.«

Den tilskrevne Peder Hjulmand, der boede i en Landsby på Kolding-Eggen og havde fire Sønner beskæftiget i Faget, var ikke uvillig til at føje Kongen i dennes Ønske; men han var tilsyneladende meget optaget af andet arbejde og stillede derfor som en absolut betingelse, at de behørig Materialer til Brug ved Arbejdet maatte være til Stede, naar han indfandt sig for at lave Kongens Vogn, saa han ikke skulle spilde Tid med at vente efter disse.

Dette lod Peder Hjulmand høfligt men bestemt Kongen vide i en saalydende Skrivelse, der i ortografisk Henseende nøje svarer til Kongens eget Brev:

»Vi Peder Hjulmand, selv femte, alder Dig Kong Kristian den Tredie vide, at eftersom vi ere komme i Erfaring om, at vi kan gjøre Dig Vogne, som Dig ere behagelige, saa byde og befale vi Dig hermed, at Du forføjer behørig Materialer paa det, naar vi kommer, vi ikke skal finde noget Ophold. Hermed ske vor Villie.

Peder Hjulmand«.

Fra »flottenheimer« til ansvarsfuld familiefader

Med henvisning til billedet af håndværkerne fra Vallø bringer vi et fornøjeligt udsnit af omtalte farbrors regnskabsbog.

Prøv at sammenligne priserne med dem vi har i dag - og se ligheden, hvorledes den frie unge mand har fået forpligtelser efter at være blevet gift og familiefader.

4. juni 1904.

Ugeløn på Vallø 20,00 kr.
Købt et fotografi (stort) 1,25 kr.
1 ny kasket 1,35 kr.
1 bajer 0,11 kr.
4 cigarer a 6 øre 0,24 kr.
Kravetøj vasket og strøget 0,65 kr.
Tabt i kortenspil 1,65 kr.

1907

Købt et tørklæde til Margrethe 2,25 kr.
Amtsstueskat 3,80 kr.
1 par træsko til min kone 1,95 kr.
1 stk. kød 0,75 kr.
Brød 0,44 kr.
Brandforsikring 2,90 kr.
Betalt jordemoder 10,00 kr.
1 narresut 0,25 kr.
Tøj til Tulle 9,00 kr.
Mælk 0,20 kr.
1 ds. skæversalve 0,20 kr.



Det nye emblem har beholdt det gamle emblems smukke symbol: Sædemanden.

Vi har modtaget:

Hvorfor vil de styrende ikke se realiteterne i øjnene for landbruget?

Med den længere skolegang, som jo er almindelig nu, bliver ungdommen jo bedre rustet, end den forrige generation.

Men det ser ud til, at det medfører for den vågne ungdom følgende.

Når de omkring konfirmationsalderen begynder at tænke over tilværelsen, vil ungdom fra landbohjem se forskellen mellem deres forældres vilkår i dagligdagen, at de må yde meget mere, end en stor del fra andre erhverv, for at de kan holde en nogenlunde levestandard, enten moderen er udearbejdende eller medhjælper i bedriften, i begge tilfælde en meget lang arbejdsdag.

Den skolesøgende fra landbohjem må også erkende, at deres hjælp i travle perioder - såtid, høst m.m. er stærkt påkrævet, og skal forældrene have en fridag, må det være i en weekend, hvor børnene kan passe bedriften.

Endvidere opdager de jo dersom ældre søskende skal starte en tilværelse inden for landbruget, skal der udfoldes store bestræbelser af økonomisk og praktisk art, for at det kan gennemføres, og at det medfører en stram økonomi.

Unge følger jo også godt med, og kan læse at landboere gennemgående har stor formue, men denne er for manges vedkommende ret illusorisk, idet den pålignede ejendomsskyld er ret høj, og det skal der jo betales formueskat af, men den dag ejendommen sælges kommer staten jo og kræver kapitalvindingsskat, og de tager som regel en stor del af salgssummen.

Derfor forstår man nok, at en del af landbo-ungdommen viger tilbage for føromtalte levevis, og foretrækker at søge ind til det offentlige, som jo giver en vis sikkerhed!

Men resultatet bliver jo ofte, at mange forældre i landbohjem, der i et langt liv har arbejdet

meget, forbedret og udbygget en bedrift, må ned sætte tempoet og drive landbruget extensivt, og så til sidst må erkende, at det ikke blev deres børn der skulle videreføre det, men det måtte overtages af fremmede enten til sammenlægning, eller måske til anvendelse inden for det offentlige store jordforbrug.

Og den extensive drift, som er i tiltagende fremmer jo ikke henstillingen om, at vi skal producere os ud af det økonomiske uføre vi er havnet i.

Og nedgangen i kød og mælkeproduktionen begynder nok snart at melde sig, og følgerne deraf kan jo blive nok så vanskelige.

Landbrugsarealet her i landet er jo af ret varieret art, og en stor del er bedst egnet til kvægbrug, men lønningerne er nu så høje, at selv store brug ikke kan få dækning for omkostningerne ved kvægbrug!

Kvægholdet er derfor i vid udstrækning placeret i familiebrugene, hvor man holder fast derved, men det giver i mange tilfælde en meget beskeden timeløn, som inden for andre erhverv ville kaldes latterlig lille, og snart føre til standsning!

En ældre landmand oplyser da han startede kunne han slagte et slagterisvin, betale en håndværker i ca. 60 timer, i dag kan et lignende svin kun betale for ca. 6-8 timer, det giver et billede af afkastningsforholdene, som nu er kørt i den modsatte grøft!

Derfor er det uforståeligt, at de styrende ikke vil se nøgternt på tingene, og give bedre muligheder for den bedste udnyttelse af Danmarks eneste råstof - jorden, og gøre det inden det bliver endnu senere, end det allerede er!

J. B.

Håndværkerne fra Vallø

Den unge hvidklædte mand foran portalen er en farbroder til Else Nielsen, Jægergaarden, som har indsendt billedet.

Læs andet sted i bladet digtet om branden på Vallø Slot 1893.



Høstgilde på Gunderup ved Vallø i 1890'erne

Når kornet var vel i hus og i stakke, blev der efter ældgammel skik fejret et høstgilde for alle, der havde deltaget i høstarbejdet, og for deres familier.

Oven over den med grønt udsmykkede indgang til vognporten, hvor festen skulle holdes, var anbragt et transparent, lavet af hvid karton, hvori der var udkåret et stort »Velkommen« med trykbogstaver. Bag bogstaverne var der klistret klart rødt papir. Vognporten var i forvejen blevet ryddet og smykket: En trælysekrone pyntet med aspargesgrønt og omgivet af guirlander af røde melbær og snebær, blev hængt op midt i loftet, og skråt hen over var der fra hjørne til hjørne hængt granguirlander, ligesom væggene var pyntet med grønt og blomster, f.eks. georginer i alle efterårets farver. Langs væggene var der stillet lange borde med bænke omkring, og ved 16-tiden indfandt gæsterne sig. Når alle var samlede, begyndte middagen, som bestod af oksekødssuppe med grøntsager og store melboller på, kogt oksekød med kartofler og peberrodssauce - og kaffe. Så snart spisningen var til ende - og det tog, syntes den yngre generation, ubegribelig lang tid - blev vognporten ryddet, og dansen begyndte til 2 musikanters violinspil. De ældre spillede kort.

Over i hovedbygningen var der indrettet et værelse til mødrene og de mindre børn, hvor disse sidst i aftenens og nattens løb fik dem en dejlig søvn. Det var et morsomt syn at se de allermindste, liggende i en stor og bred seng, hvor der var indrettet to »hovedgælder« - den rummede

med lethed 6 små gæster ad gangen, som faldt i søvn i det sekund, de blev lagt ned.

Ved 8-tiden blev der budt pålægsmad rundt - de, der ønskede det, fik hjemmebrygget øl til. Et par timer senere blev et stort bord stillet ind i vognporten med en mægtig punchebolle og en mængde glas, og så begyndte det store midtpunkt i festen. Først takkede fader alle, der havde hjulpet med høsten - og næsten alle var gamle kendinge, der i mange år trolig havde bidraget til det store arbejde. Når talen var endt, istemmede alle gæsterne: »Og dette skal være forpagter Tillisch til ære« o.s.v., og som de kunne synge! Derefter blev samme sang sunget for moder, for hvert af deres børn - det punkt på dagsordenen var meget spændende - for forvalteren, husjomfruen, mejeribestyreren, lærerinden og for damerne. Når alle de reglementerede skåle inkl. »Vore forældres børn til ære« o.s.v. var udbragt, gik man over til at synge forskellige sange og nød, hvad man kunne overkomme af punch og æbleskiver med puddersukker, de blev budt rundt på store bakker. Efter dette intermezzo fortsattes dansen til den lyse morgen.

Æren for at den pyntede vognport virkede så festligt, som den gjorde, tilfaldt vore forældres gode ven, tømmermester Moes, Sædder, der var en enestående festarrangør og ganske uundværlig, fra høstgildet begyndte, til det sluttede.

København og Vallø, marts 1969.

Henry Tillisch - Elisabeth Tillisch.

Fra Langelandsposten har vi klippet:

Mølleren druknede da stormfloden kom

I dag er noret tamt, men engang blev 100 familier i Magleby husvilde.

Af alle de langelske sogne er Hou sogn helt ned nord og Magleby sogn helt mod syd de to landsogne, som gennem tiden har haft den stærkeste tilknytning til havet.

Begge ligger de på tre sider omgivet af vand - ja for Maglebys vedkommende var man næsten overalt omgivet af vand, idet Magleby Nor før inddæmningen skar sig dybt ind i sognet - havet var allestedsnærværende.

Ude ved stranden på den forblæste vestside slog en hårdfør fisker- og husmandsbefolkning sig ned. Foruden ved fiskeriet tjente de til dagen og vejen ved at drive handel med deres større både. Inde i landet var agerbruget dominerende og her fandtes fra tidlig middelalder de gamle bondebyer Søndebro, Magleby og Nordenbro.

Fiskerne på Bagenkop og bønderne omkring noret, udnyttede på forskellig måde norets ressourcer. Der blev drevet jagt, fiskeri - især efter ål og skåret rør til tækning af husene og småøerne i noret Skibholmen Lange Bakker, Klidsbjerg, Bogø og Borgbjerg blev benyttet som græsgang for kreaturerne. Den korteste vej til kirke eller skole i Magleby var for mange en båd over noret. Især bagenkopperne gjorde flittigt brug af deres både. De var alle søvante og når kirkeklokkerne om søndagen ringede til gudstjeneste kom de i

deres både stæmmende over noret og lagde til ved foden af kirkebakken i Magleby.

Ufarligt var det imidlertid ikke at sejle over noret og Magleby kirkebog kan for året 1979 berette om en ulykke, hvor et par både kæntrøde og bruden og flere bryllupsgæster på vej til kirke druknede i nærheden af Bogø. På andre måder var noret også en mindre behagelig nabo. Ved stormflod gik vandet langt op på de tilstødende marker og skadede jorden og afgrøderne - ja folk var ikke sikre i deres huse - vandet gik ind i de lavestliggende og ødelagde indboet.

Efter landboreformerne, da vilkårene for landbruget blev forberedt, var der rundt omkring i landets bestræbelser i gang for at dyrkningsarealet ved at tørlægge søer og moser. I 1828 kom der en ny skolelærer til Magleby, Christian Harboe.

Han var seminarieuddannet og præget af den ny tids tanker om fremskridt og fremsatte som den første tanken om at inddæmme noret. Det var en ordentlig mundfuld - 1500 tdr. land som derved ville blive indvundet. Men som det oftest går med nye ideer mødte planen modstand og selv de som kunne se perspektiverne i en inddæmning stillede sig tvivlende af økonomiske og praktiske grunde.

Men Harboe fortsatte med at arbejde for

inddæmningen og tiden for ham. I 1852 dannedes »Aktieselskabet til Magleby Nors Inddæmning og Udtørring« og i foråret 1853 begyndte dæmningsarbejdet. Samtidig med dæmningen opførtes en vejrmølle som kunne pumpe vandet ud af noret. Langsomt svandt vandet i noret og kanalerne måtte gradvis uddybes. Der blev opført en mindre pumpemølle inde i noret og i 1862 kom en dampmaskine til. Da aktieselskabet ikke kunne enes om at foretage den nødvendige investering af dampmaskinen blev det inddæmmede areal i 1857 solgt ved auktion, køberen var grevskabet.

Inddæmningen af noret var nået vidt, da en stormflod i november 1872 gennembrød dæmningen og vandet som en mægtig bølge trængte ind i noret og langt op i markerne. Flere beboere ved noret måtte redde sig op på loftet af deres hus og vandmølleren satte livet til. 100 familier i Magleby sogn blev pludselig husvilde og skaderne var store. Men der blev snart taget fat på bygningen af en ny dæmning, større og stærkere end den gamle. I dag pløjes, sås og høstes der på noret. Det kan være svært at forestille sig området som hav - men netop omkring denne tid, når vandet samler sig på de lavtliggende områder, kan man få et indtryk af det oprindelige nor.



Er det mon præstegården eller lægeboligen - det større hus til venstre. Personernes dragter tyder på »standspersoner«. Kan nogle af vore læsere hjælpe.

Indsender: Slægtsgaardsarkivet.



En del af udflytterjubilæet i Lysabildskov på Als var en »gentagelse« af udflytningen. Her ved 400 mennesker deltog - her to malkepiger med spande i åg.

O gammel vej

No er æ hjem igen o gammel Vej,
 hvor miest og tit æ no i Tanke færres,
 di finder ind og frem saa mænne Stej,
 hvor no min Gang åv ny og fremmed spærres.
 Og det er godt, di ny fik Ret og Lov
 å kæmp ledt vie o den gammel Bov,
 for er e haadt, saa kån en snart fornemm,
 det er et lykle Lyv di hæ dæhjemm.
 Men æ hæ somti drømt e Lykk var væend
 og åld di fremmed flygte med e Frej,
 da hæ æ soej mæ sjel, næ det skuld hæend:
 saa er æ hjemm igen o gammel Vej!

Martin N. Hansen
 fra digtsamlingen: *Hjemm.*

12 gårde på Als fejrede 200 året for deres udflytning

I den sydøstlige del af Als ligger den landsby, som hedder Lysabildskov. I århundreder var det skov, lav bevoksning, sø, udmark for fælles græsning, men da 1700-tallets udflytningstanker tog konkret form også på den venlige Østersø-ø, flyttede 12 gårde fra det lune, velkendte fællesskab i landsbyen Lysabild ud til det ukendte. Større beslutning er nok aldrig taget af de 12 gårde.

Naturligvis var det da også, at en så stor beslutning måtte fejres og fejres med værdighed - jo da ganske særligt, når det betænkes, at de 12 gårde består den dag i dag!

Beboerne nedsatte et udvalg. Formand blev en slægtning af første udflytterbonde, Hans Hansen, nuværende ejer af »Skovgården«, grd. Peter Jørgensen, Lysabildskov, Skovby, grd. Hans Jørgen

Hansen, »Møllegården«, Lysabildskov, husmoder Kirsten Jørgensen, »Søgård«, Lysabildskov.

Forberedelserne tog mere end 2 år

Forberedelserne for udvalget tog mere end to år, og mange var inddraget på forskellig måde. Jubilæet kom til at bestå af 3 hovedbestanddele, en jubilæumsbog »Lysabildskov«, et optog fra Lysabild til Lysabildskov med en »gentagelse« af udflytning og rejsning af en mindesten og endelig en fest om aftenen med ca. 275 deltagere, familie og venner til de 12 gårdes slægter var samlet til en af de største fester i mands og kvindes minde.

Bogen »Lysabildskov« blev udgivet af udvalget, som havde bedt sognets skoleinspektør Viggo Vandkær Thomsen, Lysabild Degnegård, om at overtage det redigerede arbejde. Bogen, som er næsten udsolgt, blev solgt med en smule overskud til fordel for hele jubilæet.

Samme jubilæum er her nævnt, sammen med oplysning om udvalgets formand og medlemmer. Måtte andre gribe en lignende ide, fortæller de Lysabildskov'er gerne om erfaringerne fra jubilæet i 1979.

Ved hovedbestyrelsesmødet den 12. august 1980 konstituerede hovedbestyrelsen sig således:

Formand	Jens P. Petersen
Næstformand	Holger Buch Juul
Forretningsudvalg	Jens P. Petersen Holger Buch Juul Peder Møller Frifelt
Arkivudvalg	Vagn Mathiesen (formand) Jens P. Petersen Holger Buch Juul Peder Møller Frifelt
Bladudvalg	Bent Bjergskov Holger Buch Juul Peder Møller Frifeldt Jens P. Petersen (kommitteret)
Lovudvalg	Jens P. Petersen Holger Buch Juul Peder Møller Frifelt t
Udvalg for økonomiske og lovmæssige sager	Jens P. Petersen Holger Buch Juul Peder Møller Frifelt Jens Bligaard Bent Bjergskov

Skaf foreningen nye medlemmer

Undertegnede foreslår, at følgende får tilsendt materiale om Dansk Slægtsgårdsforening og opfordres til at indmelde sig i foreningen:

_____	_____
Titel	Titel
_____	_____
Navn	Navn
_____	_____
Postadresse	Postadresse
_____	_____
den	Underskrift
19	

Ønsker man ikke at klippe i bladet, kan forslag indsendes til sekretariatet på alm. postkort.



Landbrugslån til ethvert formål.

Har De brug for lån til tilbygning, sammenlægning, grundforbedring, køb af nye maskiner, udvidelse af besætning, ejerskifte eller andet, kan De roligt henvende Dem til Forenede Kreditforeninger. Vi yder

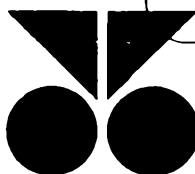
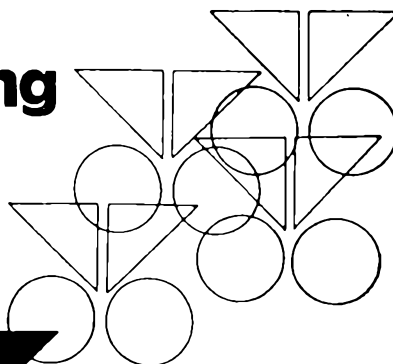
lån overalt på øerne på op til 50% af ejendommens værdi med løbetider på 10, 20 og 30 år. Lad en af vore landbrugs-kyndige folk kigge på Deres ejendom, så får De den rigtige belåning - hurtigt, smidigt og effektivt.



FORENEDE KREDITFORENINGER

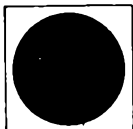
Otto Monsieds Plads 11 · Postbox 333 1503 København V · Tlf. (01) 15 34 34
Magelos 2 · Postbox 343 5100 Odense · Tlf. (09) 11 77 77

**Jyllands
Kreditforening
er
specialister i
Jylland...**



JYLLANDS KREDITFORENING

6100 HADERSLEV: Åstrupvej 13. Tlf. (04) 52 70 00
6950 RINGKØBING: Herningvej 3. Tlf. (07) 32 01 11
8800 VIBORG: Sct. Mathiasgade 1-3. Tlf. (06) 62 33 33
9100 AALBORG: Boulevarden 43. Tlf. (08) 12 38 77
8260 ÅRHUS-VIBY J: Borgvold 16. Tlf. (06) 14 88 00



**SPAREKASSEN
SYDJYLLAND**

Fotokopiering
foretages.

Slægtsgaardsarkivet.

Vi skaffer penge til gårde.

København: Jarmers Plads 2
1590 København V, Tlf. (91) 12 53 00

Århus: Åboulevarden 69,
8100 Århus C, Tlf. (06) 12 53 00

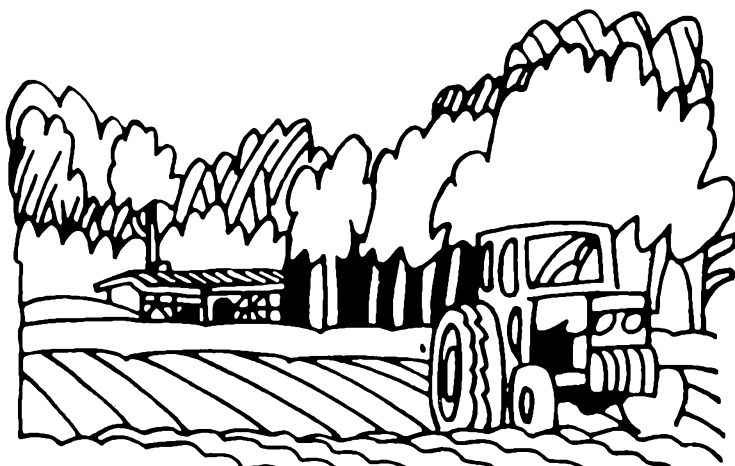
Herning: Viborgvej 1,
7400 Herning, Tlf. (07) 12 53 00

Afd.kontor i Ålborg: Algade 38,
9100 Ålborg, Tlf. (08) 12 53 00

Afd.kontor i Odense: Jernbanegade 16,
5000 Odense, Tlf. (09) 12 53 00



Kreditforeningen Danmark



**Et A-rentebevis fra Andelsbanken
giver stigende rente år for år
-uden at Deres penge er bundet.**

 **ANDELSBANKEN**